

# באמונתו צדיק

גליון 22  
שבת וראש השנה

להלהיב הלבבות לאמונתו יתברך  
= יחיה =

## אמונת עתך

מאמר מערכת

הברייתא הולכת על המשנה הזו, הברייתא מבארת מדוע מביאים עומר בפסח, שהרי בפסח נידונים על התבואה, ומשום כן אמרה התורה להביא בפסח את העומר כדי שנוכה בדין על התבואה, ותתברך לכם תבואת שנה. וכך הוא בשבועות בו נידונין על פירות האילן, מביאים שתי הלחם, כדי שיתברכו לכן פירות האילן. ואיך זוכים בדין של המים? על ידי ניסוך המים. ואיך זוכים בדין של ראש השנה? מה העצה המיוחדת לזכות בדין שבו האדם עצמו נידון? על ידי תקיעת שופר, ואמירת מלכויות זכרונות ושופרות.

מה אם נתפלל על מלכות ה', נזכה בדין? מה הקשר?

המשנה במסכת אבות (ו, יא) אומרת, "כל מה שברא הקב"ה בעולמו, לא ברא אלא לכבודו, שנאמר: כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו". מטרת בריאת העולם הוא לגילוי כבודו של ה' בעולם, כל מה שיש בעולם, כל מה שקורה בעולם, הכל נעשה לכבודו של הקב"ה! להרבות את כבוד ה' בעולם, לגלות את כבודו של ה' בעולם!

ומדוע ה' עשה את התבואה, כדי שיהיה לכבודו! אם רוצים לזכות בדין של התבואה, בדין של המים, או בדין של פירות האילן, אנו צריכים להשתמש בהם לכבודו של ה' בעולם, וכך נוכל לזכות בדין. אמר הקב"ה ביום בו אני דן על התבואה, תביאו לפני עומר בחג, תקחו את התבואה לכבודי, תשתמשו עם התבואה בשביל לכבד אותי, בזה אנו מראים לקב"ה שהמטרה האמיתית של הבריאה, ושל התבואה היא להרבות כבוד ה' בעולם, וכך אנו זוכים בדין.

כאשר אנו רוצים לזכות בדין של ראש השנה, אנו צריכים להראות לקב"ה שהדבר היחיד שמעניין אותנו, הוא מלכות ה', הוא שליטת ה' בעולם, וכל הרשעה כולה כעשן תכלה, שאין אנו רוצים אין אנו דורשים אלא את מלכותו בעולם, אין אנו נמצאים כאן בעולם, אלא להכריז שה' הוא מלך!

אחרי שאנו מקבלים על עצמנו את מלכותו, אנו נעשים כפופים לקב"ה, מבינים שהוא היחיד השולט, שכבודו של ה' בעולם, הוא הדבר היחיד החשוב בעולם, ואנחנו לא מבקשים זאת בשביל התועלת שלנו, אנחנו מבקשים זאת למען כבוד שמים, זה חשוב לנו שכולם ידעו שה' הוא המלך! כך נזכה בדין, ה' בעצמו אמר לנו עצה לזכות בדין, ה' עושה דין, וברחמי הוא נתן לנו גם את העצה לזכות בו. נקבל על עצמנו את מלכותו נבקש את גילוי מלכותו בעולם, וכך נוכל לבקש ובעז"ה יעלה זכרוננו לפניו לטובה.

"ואמרו לפני בראש השנה מלכויות זכרונות ושופרות. מלכויות, כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות, כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה, ובמה, בשופר". הגמ' בראש השנה (טז, א) מתארת לנו את מצות היום של ראש השנה, שמלבד תקיעת השופר בראש השנה, שהוא מצות עשה דאורייתא, ישנה מצוה של אמירת שלוש ברכות מלכויות זכרונות ושופרות, עם תקיעת שופר שעליהם. כשם שתיקנו חכמים למצות קריאת שמע דאורייתא, ברכות של קריאת שמע, כך למצות תקיעת שופר דאורייתא תיקנו חכמים שלוש ברכות, מלכויות זכרונות ושופרות. מה קשר בין זה לזה, מה ענין הברכות האלו לראש השנה? מדוע צריכים לעסוק בזה בראש השנה?

מה מצופה מאדם שלפניו משפט, כבד ערך, משפט שמכריע את עתידו הכללי והפרטי, משפט שחורף גורלות. שיפחד, שירעד, שיקבש רחמים, שהתחנן על נפשו (וכמו שאנחנו עושים בימי הסליחות ובי"ז). אבל למה הוא צריך לקבל על עצמו את מלכות, לבקש את המלכות, להתחנן שכולם יכירו במלכות.

מדוע בראש השנה שהוא יום הדין, יום בו ה' קובע את העתיד. צריך עכשיו לבקש על המלכות. ולא רק על קבלת המלכות שלנו, אלא וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך, ומלכותו בכל משלה. מלך על כל העולם כולו בכבודך, לא רק עלינו, על כולם, יכירו וידעו כל יושבי תבל, כי לך תכרע כל ברך, ויקבלו כולם את עול מלכותך. וישמעו רחוקים ויבואו, ויתנו לך כתר מלוכה.

למה זה מה שנחוץ עכשיו, ביום כל כך גורלי?

הברייתא בה פתחנו שאומרת שבראש השנה אומרים מלכויות זכרונות ושופרות, פותחת בפסח, מדוע מביאים עומר בפסח, כי פסח זמן תבואה, הביאו לפני עומר שתתברך לכם תבואות שנה, מדוע מביאים שתי הלחם בשבועות, כדי שיתברכו פירות האילן, ומפני מה אמרה תורה נסכו לפני מים בחג, כדי שיתברכו לכם גשמי שנה. ומיד ממשיכה הברייתא, ואמרו לפני בראש השנה מלכויות, כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה, ובמה? בשופר.

מיד כשמתבוננים בברייתא, זה מזכיר לנו משנה מוכרת, משנה המופיעה בתחילת אותו עמוד בגמ', "בארבעה פרקים העולם נידון. בפסח על התבואה, בעצרת על פירות האילן, בראש השנה, כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון, שנאמר היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם, ובחג נידונין על המים".

# מבקש אמונה

## אחדות ה' בשליטתו ובהנהגתו

היסוד שה' הוא אחד ולא שניים, יש בורא אחד לעולם ולא יותר, אחד ולא שניים במובן הפשוט שמובן לכל תינוק, זהו הבסיס למצות אחדות ה'.

אמנם לגבי אחדות ה', צריכים אנו להגיע דרגה גבוהה יותר במושג אחדות, להבנה מעמיקה יותר מהי אחדות ה'. אחדות ה' היא אחדות מסוג אחר. אחדות שאינה קיימת באף נברא, אלא רק אצל ה', לא מספיק לומר שה' הוא אחד ותו לא. זה נכון אבל לא מספיק. צריכים להגיע להבנה שה' הוא אחד מסוג אחר מכל אחד אחר שאנו מכירים.

כל "אחד" אחר שאנו רואים במציאות שלפנינו, הוא אחדות שיכולה להיות מורכבת מפרטים רבים, חלקים שונים, או צדדים ותכונות שונות. לעומת זאת אחדות ה', משמעותה שלא קיימת במציאותו אפילו כל מורכבות, מכל סוג שהוא, בצורה כלשהי. הוא אחד שאין בו אף הרכבה או צדדים או תכונות וכדומה, סוג אחר של אחד, אחד לגמרי! אחד פשוט!

כל זה ביחס לאחדות המבארת לנו את אחדות המציאות במציאות ה'. אחדות המציאות היא סוגיא עמוקה, כי הבנת מהות ה' אינה באמת ניתנת להבנה לנבראים. וההבנה שכן ניתנה לנבראים היא: שה' הוא אחד, ואין בו שום צד הבחנה של חלוקה. כל חלוקה שאנחנו יכולים לחשוב עליה, מכל סוג שהוא, לא שייכת בקב"ה. ומצוה עלינו ללמוד זאת להבין זאת ולהתבונן במצוה זו עד היכן שידינו מגעת.

סוגיא נוספת ורחבה מאוד בסוגיית אחדות ה', היא אחדות בשליטה ובהנהגה של ה'. סוגיית אחדות ה' בהנהגה, להבין שהכל הוא פועל והכל בשליטתו. היא סוגיא רחבה ועמוקה, ויותר נתפסת בשכל שלנו, ננסה לבארה בעזרתו יתעלה.

### אחדות ה' בשליטה ובהנהגה - מביאה את גילוי כבודו

רבתינו לימדו אותנו שעיקר התפקיד שהקב"ה נתן לאדם בעולם הזה, הוא להכיר בבריור את שליטת ה' בעולם. מטרת ה' בעולם שברא היא שנגלה את כבודו בעולם, שנקיים את כבודו בעולם, שנכיר בכך שהוא בעל הבית של העולם, ואנחנו עושים רצונו למען שמו. מהי הנהגה, מהי שליטה - אלו סוגיות שנתפסות אצלנו יותר בקלות, יותר קל לנו להבין. ועלינו להבין שכל ההנהגה והשליטה שייכות אך ורק לקב"ה.

אך הקב"ה ברא את העולם הזה בצורה שאפשרה לכל מיני כופרים וגויים רשעים לטעון שהקב"ה לא שולט בעולם או לא מנהל את העולם. ותפקידנו הוא לגלות שהקב"ה מנהל את כל העולם לבדו. לכן סוגיא זו נוגעת לנו ביום יום. אחדות ה' זה

סיכום מגיליונות קודמים:

מצות אחדות השם היא מצוה שאנו מחויבים לזכור ולהזכיר אותה, פעמיים ביום. היא מצוה יסודית באמונה במציאות ה'. במאמר בגליון 21 התחלנו לבאר את מצות אחדות ה'. ביארנו שהנחת היסוד הפשוטה והראשונית במצות אחדות ה', הוא

## רעה אמונה

### בהאמנת העקרים הללו כפי מה שראוי יזכה האדם בדינו לפני השם

הדרך הנכון שיראה לי בספירת העקרים שהם שרשים ויסודות לתורה האלהית הוא, כי העקרים הכוללים וההכרחיים לדת האלהית הם שלשה, והם מציאות השם, וההשגחה לשכר ולעונש, ותורה מן השמים....

והמורה על היות ג' העקרים הללו שרש ויסוד לאמונה אשר בה יגיע האדם אל הצלחתו האמתית, הוא מה שיסדו לנו אנשי כנסת הגדולה בתפלת מוסף של ראש השנה ג' ברכות, שהם מלכיות וזכרונות ושופרות, שהם כנגד ג' עקרים הללו, להעיר לב האדם כי בהאמנת העקרים הללו עם סעיפיהם ושרשיהם כפי מה שראוי יזכה האדם בדינו לפני השם.

כי ברכת מלכיות היא כנגד עקר מציאות השם, ויורה על זה נוסח הברכה, על כן נקוה לך ה' אלהינו לראות מהרה בתפארת עוזך, להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתן, לתקן עולם במלכות שדי וכו', יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון, ויקבלו כולם את עול מלכותך.

וכן ברכת זכרונות תורה על ההשגחה והשכר והעונש, וכן יורה נוסח הברכה, אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם לפניך נגלו כל תעלומות וכו'.

וברכת שופרות היא לרמוז על העקר השלישי שהוא תורה מן השמים, ועל כן היא מתחלת אתה נגלית בענן כבודך על עם קדשך לדבר עמהם, מן השמים השמעתם קולך וכו', ולפי שמתן תורה היה באמצעות קול שופר חזק מאד כמוהו לא נהיה מן העולם, נקראת שופרות, כי הקולות והלפידים שהיו שם כבר היו בעולם כיוצא בהם או ממינם, אבל קול השופר בזולת שופר לא היה מעולם ולא יהיה כן עד זמן הגאולה, שהיא שעה שתתפרסם תורת האמת בפני כל העולם, ועל אותה שעה נאמר וה' אלהים בשופר יתקע (זכריה ט' יד), כפי דעת קצת החכמים.

(ספר העיקרים מאמר א פרק ד)

### מלכיות זכרונות ושופרות כנגד ג' עיקרי האמונה

והוא מבואר שהמלכיות זכרונות ושופרות הם נגד ג' העיקרים, שהם מציאות השם, ותורה מן השמים, ושכר ועונש. מלכיות שתמליכוני עליכם וכל פסוקי מלכיות, מורים על מציאות ואחדותו. זכרונות שיעלה זכרוננו לטובה, בשכר טוב שההפך בעונש, וכל פסוקי זכרונות מורים ע"ז. שופרות, על עיקר תורה מן השמים בקול שופר, כמו שמורים ע"ז הפסוקים.

(מהרש"א ראש השנה לב, ב)

# מבקש אמונה - המשך

הגמ' (פסחים ג, ב) כבר שואלת על כך. חז"ל שואלים: מה הפשט בפסוק **"ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"** רק ביום ההוא? **"אטו האידינא לאו אחד הוא?"**

טרם נעמוד על תירוץ הגמ' וביאורה. נעמוד קודם לכן על ביאורו של הרא"ם לדברי רש"י. הרא"ם (דברים ו, ד) התקשה שלפי פירושו של רש"י, נראה שפסוק זה אינו מצווה אותנו על מצות יחוד ה', שהרי ביאורו של הפסוק, הוא כעין הודעה שלעתיד לבוא כך יהיה, אבל לא רואים כאן ציווי לדעת ולהאמין בייחוד ה'. אך בגמ' מבואר שפסוק זה מורה על מצות יחוד ה'.

הרא"ם מבאר את כוונת הפסוק לפי ביאורו של רש"י, **"וכאילו אמר, שמע ישראל, שעכשיו בלבד ה' אלקינו, ולא לשאר האומות, אבל יבא זמן שיודו בו כל האומות ויאמרו ה' אחד, שאין כייחודו אחד מן האחדים, והוא אחד בשמים ובארץ ובארבע רוחות העולם"**.

כלומר אין ספק שאחדות ה' היא מציאות אמיתית וקיימת תדיר, אלא שהגויים שאינם מאמינים באחדות זאת, הגויים אינם מכירים בשליטתו המלאה של הקב"ה על כל העולם, שהוא השולט היחיד, היחיד שמנהיג את הברואה, לעתיד לבוא גם הגויים יודו בזה ויאמינו בזה.

המצווה לייחד את השם יתעלה כתובה בפסוק זה. ויחד עם זה התורה מגלה לנו שעל אף שכיום רק היהודים מייחדים את ה', לעתיד לבוא גם הגויים יודו בזה. המצווה לייחד את שמו יתעלה- נצטוונו בה גם היום, יש חובה לייחד את הקב"ה לדעת ולהודיע שהוא אחד, לצערנו הגויים כיום אינם מודים לזה, הם בטעותם ובטיפשותם חושבים שישנם אלהים רבים, לעתיד לבוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ויש עלינו ציווי לדעת היום, שלעתיד לבוא גם הגויים יודו שה' אחד.

אמנם כאשר נתבונן בדברי הגמ', נראה לכאורה שאכן חסר בגילוי אחדות ה' היום בעולם הזה. כפי שהבאנו- הגמ' שואלת על הפסוק **"ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"**, אטו האידינא לאו אחד הוא? וכי היום ה' אינו אחד? אלא, מתרצת הגמ' **"אמר רבי אחא בר חנינא, לא כעולם הזה העולם הבא. העולם הזה, על בשורות טובות אומר ברוך ה' הטוב והמטיב, ועל בשורות רעות אומר ברוך דין האמת. לעולם הבא, כולו הטוב והמטיב"**. דברי הגמ' טעונים בירור מה הם שייכים לסוגיית אחדות ה', על כל פנים מבואר בגמ' שלא כעולם הזה העולם הבא. בעולם הזה הוא אינו אחד ולעולם הבא הוא יהיה אחד. הדברים טעונים בירור. הרי ברור שהקב"ה לא משתנה, ואצלו אין הבדל בין העולם הזה לעולם הבא, א"כ מה משתנה בין העולם הזה לעולם הבא?

## אחדות בשליטה ובהנהגה - אחדות ה' המלאה

הדברים טעונים ביאור יסודי שורשי. ביארנו כבר (גליון 21), שמצות ידיעת מציאות ה' כלולה משלושה יסודות, וכמו כן, במקביל, מצות אחדות ה' כלולה משלושה יסודות. היסוד הראשון: שיש מצוי ראשון, יש בורא, יש ה'. וכמו כן- מצווה

תחום שבו הגויים הכי חוטאים, וזה התחום שאנחנו צריכים לגלות בו את כבוד ה' כל העת. ובע"ה בהמשך נבאר את הדברים.

## אחדות ה' ומציאות ה'

בעזרת ה' נתחיל לבאר את סוגיית אחדות ה' בהנהגה ובשליטה.

כאשר באים לעסוק בסוגיית האחדות, נשאלת השאלה: מה נוסף ומה התייחד במצות אחדות ה' מעבר למצווה היסודית **"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים?"** מהפסוק **"אנכי ה'..."** נלמדת מצות האמונה במציאות ה'. לדעת שיש הווה ומהווה הכל, שברא את העולם.

המצווה על ידיעת מציאות ה', אינה מסתכמת רק בחובה לדעת שה' ברא את העולם. המצווה כוללת גם את ההבנה שאין עוד מציאות כמו מציאות ה', וגם שאין שני בוראים ח"ו, אלא רק אותו בורא שברא את הכל וממנו הכל התחיל, הוא לבדו ברא את העולם.

המצווה גם כוללת את ההבנה, שה' שברא את העולם, הוא אינו אותו סוג מציאות כמו כל הנבראים, אלא מציאותו היא אחרת מכל סוגי המציאות. הוא בורא, וכל סוגי המציאויות הם נבראים. ממילא, כבר כאן נכנסת אחדות ה', יש ה' אחד שהוא ברא את הכל. מעצם המצווה על ידיעת מציאות ה' אנו יודעים כל זאת.

מה נוסף במצות אחדות ה'? מדוע זאת מצווה נוספת, הידיעה שה' אחד, מדוע זהו חיוב נפרד?

הרמב"ן (דברים ו, ד) על הפסוק **"שמע ישראל"**, מביא שכבר במכילתא אמרו חז"ל, שייחוד ה' כלול בפסוק **"אנכי ה' אלקיך"**: **"גם בזה מצווה שיבאר כי בדבור אנכי ה' אלקיך יהיה הייחוד"** אלא שבאמת מצות אחדות ה' היא **ביאור** נרחב יותר למצות ידיעת מציאות ה'.

אם כך: מהו הביאור? מה למדנו בפסוק הזה, **"שמע ישראל"** שמלמד אותנו על אחדות ה', יותר ממה שלמדנו מהפסוק **"אנכי ה' אלקיך"**?

## אחדות ה' בעולם הזה ובעולם הבא

**"שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד"** (דברים ו, ד)

כתב רש"י: **"ה' שהוא אלקינו עתה, ולא אלקי האומות, הוא עתיד להיות ה' אחד. שנאמר (צפניה ג, ט) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה', ונאמר (זכריה יד, ט) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"**.

רש"י מבאר שהפסוק **"שמע ישראל"** שהוא הפסוק של מצות אחדות ה', מלמד אותנו, שאע"פ שאין אחדותו מתגלית היום בעולם הזה, מצווה עלינו לדעת ולהאמין שלעתיד לבוא ה' יהיה אחד ושמו אחד.

כשאנו קוראים את פירושו של רש"י- אנו מזדעקים בפליאה: מה רש"י התכוון??? הרי לא יתכן שהיום ה' איננו אחד! הקב"ה הוא אחד שאין אחדות כמוהו! תמיד! אין בו שינוי! לא יתכן לומר שרק לעתיד לבוא יהיה ה' אחד!!! אתמהא!!!

# מבקש אמונה

אחרת ממנה העובדה שאמורה להיות ברמת הכרה שאפילו טיפש לא יחשוב אחרת- ובכל זאת יש אנשים שאינם מודים בזה. אם הם אומרים זאת- זו כבר בעיה, עצם זה שבכלל שיש להם פתחון פה- זה לא כבוד הקב"ה.

על זה עונה לנו רש"י: **"ה' שהוא אלקינו עתה, ולא אלקי האומות, הוא עתיד להיות ה' אחד"**.

רש"י מסביר לנו: נכון שהיום אחדות ה' אינה גלויה, נכון שהיום העולם לא מכיר על ייחוד שמו של הקב"ה בעוצמה האמתית. אבל כל ההסתר הזה הוא זמני ורגעי. כי באמת באמת הקב"ה אחד תמיד, רק שכעת הוא בחר שלא לגלות זאת בגלוי באופן שכולם יראו זאת במוחש. (ומדוע הקב"ה החליט לאפשר היום את הטעות?- זאת כדי לאפשר לנו בחירה, ועל כך בס"ד נרחיב בהזדמנות אחרת). אך אין שום הגבלה לאחדותו, הוא אחד! וברחמי הגדולים יחיש את הרגע שבו נזכה לחזות זאת באופן מוחשי בכל העולם כפי שמצטט רש"י את הפסוקים: **"שנאמר (צפניה ג, ט) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה', ונאמר (זכריה יד, ט) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"**.

באמירת "אלוקינו" אנחנו מעידים ומכריזים שה' הוא אלקינו! המילים האלו מבטאות שאנחנו מקבלים את מלכותו! שאנחנו ממליכים אותו עלינו למלך! שאנחנו מקבלים את השגחתו עלינו! מקבלים על עצמנו להיות מושגחים אך ורק ממנו, להיות כפופים אליו!

אך הגויים הכופרים- לא. הם- עדיין לא ממליכים אותו, לא מכירים בהשגחתו, הם לא מרגישים כפופים אליו.

ולעתיד לבוא- גם הם יודו: שהוא האלקים! אין עוד מלבדו! גם הם יודו בשליטתו ובייחודו! וגם הם ידעו שהם כפופים רק אליו. **"והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"**.

## לסיכום: מה החיוב שנוסף במצוות ייחוד ה'

נשוב לשאלה שהצגנו בפתיחה: מה נוסף לחיובנו במצות ייחוד ה' יותר מהחיובים שהצטיינו במצות ידיעת מציאות ה'. הבאנו את הרמב"ן שהסביר שמצות אחדות ה' היא ביאור למצות ידיעת מציאות ה'.

ניסינו להבין מהו הביאור? מה לומדים מהפסוק "שמע ישראל" יותר ממה שלומדים מהפסוק "אנכי ה' אלקיך"?

לאחר ההרחבה במאמר זה- ניתן להסביר, שאחדות ה' מוסיפה לנו את החובה להכיר באחדות ה' בשליטה ובהנהגה. גם במציאות בעוה"ז שהאחדות הזו לא תמיד גלויה. לראות שלמרות הבלבול למורת הערפל שמסתובב בעולם- מאחורי הכל- יש ה' אחד שמנהיג הכל לבדו, ושולט בהכל לבדו.

כיום רק עם ישראל זוכים לראות זאת, אך נזכה בקרוב בס"ד שכל העולם יקרא זאת בקול:

**"ה' אחד ושמו אחד"**

בעז"ה במאמרים הבאים נרחיב בביאור, איך אחדות ה' נגלית כבר כאן בעולם הזה.

לדעת שה' הוא אחד ואין שניים. על יסוד זה מורה שם הוי"ה.

היסוד השני: שבזאת העולם הוא בעל הכוח של הבריאה, כל הבריאה נבראה וקיימת מכוחו, הוא הכוח של כל קיום העולם. וכמו כן- אנו צריכים לייחד את שליטתו בעולם, שהוא בעל הכוח היחיד של הבריאה, ואין עוד בעל כוח מלבדו, וכל כח שיש לכל נברא אחר- קיים רק עד כמה שכעת רצון הבורא בקיומו. על יסוד זה מורה שם אלקים.

היסוד השלישי: שה' מנהל ומנהיג את הבריאה לעשות בה כרצונו, הוא שולט בבריאה בכל רגע ורגע לעשות בה כרצונו. וכמו כן- אנו צריכים לייחד את הנהגתו ולדעת שרק הוא היחיד ששולט באמת לעשות מה שהוא רוצה, ואין עוד אחר שיכול להחליט איך לנהל את הבריאה ולקיים אותה. על יסוד זה מורה שם אדנות, שהוא אדון הכל, הוא האדון, הבוס שמחליט על הנבראים.

כמו שהרחבנו בפתיחת המאמר, עיקר מצות האחדות במציאות, שהוא אחד ולא שניים, כלול כבר בעצם המצוה של ידיעת מציאות ה', כי אנו מצווים לדעת שהוא מציאות אחרת, שהוא הבורא של העולם. מציאות זאת היא מציאות שלא קיים דומה לה בכל דבר אחר, אלא זוהי מציאות בלעדית של הבורא. האחדות הגמורה של הבורא, היא האחדות להכרתה אנו צריכים להגיע, היא אחדות השליטה וההנהגה, האחדות ש"הוא לבדו עושה ויעשה לכל המעשים".

## אחדות ה' בעוה"ז לא תמיד גלויה

נבאר הדברים. הקב"ה שולט בעולם לעשות בו כרצונו, הוא שמוביל את מאורעות העולם, באופן שהוא רוצה, ולמה שהוא רוצה, למטרה אותה הוא בוחר, כל אלו- עובדה ברורה! רואים בעיניים. הוא בעל הכוח של הכל, והכל קיים מכוחו, זאת המציאות! הוא השליט היחיד בעל הכוח הבלעדי של כל קיום הבריאה, והוא היחיד שמוביל את הבריאה ועושה בה כרצונו, עובדה מוחלטת!

אין לנו ספק בכך, אין לנו פקפוק.

אבל... עצוב מאוד... לצערנו ישנם גויים וכופרים רבים שאינם מאמינים בזה. הם חושבים שיש להם תירוצים איך העולם מתנהל, לאורך הדורות היו כופרים רבים גויים שונים ודעות שונות, שכפרו בשליטתו של הבורא בבריאה, שכפרו בשליטתו המוחלטת של ה' בבריאה, שכפרו בשליטתו היחידה של ה' בעולם.

אנחנו יודעים כי שקר דיברו, הבל וריק כל דברם, אבל עצם המציאות הזאת שישנם גויים שונים שכופרים בזה, עצם זה שיש אנשים כאלו ואפילו שהם גויים, בין אם הם רשעים בין אם הם טיפשים, עצם זה שיש שכופרים באחדות ה', זה מהווה קושי להגיע להכרת אחדות ה' ברמה המוחשית.

ודאי שזה שטויות, ודאי שזה טיפשות, ודאי שזה שקר, ודאי שזו חוצפה, אבל בסופו של דבר- כבודו לא מתגלה באופן השלם, והעולם לא צועק מעצמו את ייחוד ה', כמו שהיה מצופה מהעולם לקרוא בקול גדול. כשאנו נתקלים במצב הזה, שבו האמת הכי אמתית, העובדה שאי אפשר לומר